

**VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTIEN
TEHTÄVÄT⁸⁰**

*Kirjoitettu karkoituspäikällä
vuoden 1897 lopulla*

*Julkaistu ensi kerran erillisenä
kirjasena Genevessä 1898*

*Julkaistaan 1902 ilmestyneen painok-
sen tekstistä, joka on verrattu alkuperäisen käsikirjoituksen kopioon,
vuosien 1898 ja 1905 painoksiin sekä
tekstiin, joka on julkaistu kokoel-
massa: VI. lujin — „12 vuoden ajalta“,
1907.*

ПРОЛЕТАРИИ ВСѢХЪ СТРАНЪ, СОЕДИНЯЙТЕСЬ!

РОССІЙСКАЯ СОЦІАЛЪДЕМОКРАТИЧЕСКАЯ РАБОЧАЯ ПАРТІЯ.

Н. ЛЕНИНЪ.

**ЗАДАЧИ
РУССКИХЪ
СОЦІАЛЪДЕМОКРАТОВЪ**

Изданіе 2-е.

СЪ ПРЕДСЛОВІЯМИ

АВТОРА

И

П. Б. АКСЕЛЬРОДА.

Изданіе Загран. Лиги Русск. Революціонной Соціалдемократіи.

ЖЕНЕВА

Типографія Лиги, Route Caroline, 27.

1902 г.

90-luvun jälkipuoliskolle on luonteenomaista huomattava elpyminen Venäjän vallankumouskysymysten asettamisessa ja ratkaisemisessa. Uuden, narodnoje-pravolaisten vallankumouspuolueen ilmaantuminen, sosialidemokraattien kasvava vaikutus ja menestykset, narodnaja-voljalaisuuden sisäinen kehitys,— kaikki tämä on aiheuttanut ohjelmakysymysten vilkkaan käsittelyn niin sosialistien — intelligenttien ja työläisten — kerhoissa kuin myös illegaalisessa kirjallisuudessa. Viimeksimainitulta alalta kannattaa viitata „Narodnoje pravo”⁸¹ puolueen „Päivänpolttavaan kysymyseen” ja „Manifestiin” (1894), „„Narodnaja-voljalaisten ryhmän”⁸² Lentolehtiseen”, ja „Venäläisten sosialidemokraattien liiton”⁸³ ulkomailla julkaisemaan „Rabotnik” lehteen, lisääntyneeseen toimintaan vallankumouksellisten kirjasten kustantamiseksi Venäjällä etupäässä työläisille, sosialidemokraattisen „Taisteluliiton työväenluokan vapauttamiseksi” agitatio toimintaan Pietarissa kuuluisain pietarilaisten lakkojen yhteydessä v. 1896 j.n.e.

Nykyisin (v. 1897 lopulla) meidän kannaltamme katsoen päivänpolttavimpana kysymyksenä on kysymys sosialidemokraattien *käytännöllisestä* toiminnasta. Me korostamme sosialidemokratian *käytännöllistä* puolta, sillä sen teoreettinen puoli on jo nähtävästi sivuuttanut kärjistyneimmän ajanjakson, jolloin toisaalta ilmenivät vastustajien sitkeä ymmärtämättömyys ja voimistuneet pyrkimykset uuden suunnan tukahduttamiseksi heti alkuunsa ja toisaalta sosialidemokratian perusteiden kiihkeä puolustaminen. Nykyisin sosialidemokraattien teoreettiset katsomukset ovat *pää- ja peruspiirteissään* riittävästi selitetyt. Samaa ei voida sanoa sosialidemokratian *käytännöllisestä* puolesta, sen

poliittisesta *ohjelmasta*, sen toimintatavoista, sen taktiikasta. Juuri tällä alalla vallitsee nähdäksemme eniten väärinkäsityksiä ja toistensa ymmärtämättömyyttä, joka ehkäisee täysin liittymästä sosialidemokratismiin niitä vallankumouksellisia, jotka ovat teoriassa kokonaan sanoutuneet irti narodnaja-voljalaisuudesta, mutta käytännössä joko joutuvat itse olojen pakosta harjoittamaan propagandaa ja agitatiota työläisten keskuudessa, vieläpä enemmänkin: joutuvat toimintansa työläisten keskuudessa asettamaan *luokkataistelun* pohjalle; tahi pyrkivät koko ohjelman ja koko vallankumouksellisen toiminnan perustaksi asettamaan *demokraattiset* tehtävät. Ellemme erehdy, soveltuu viimeksimainittu luonnekuvaus niihin kahteen vallankumoukselliseen ryhmään, jotka sosialidemokraattien ohella nykyisin toimivat Venäjällä, nimittäin narodnaja-voljalaisiin ja narodnoje-pravolaisiin.

Siksi meistä tuntuu, että on varsin oikea aika yrittää selittää sosialidemokraattien *käytännöllisiä* tehtäviä ja esittää ne perusteet, joilla me pidämme heidän ohjelmaansa järkipärisimpänä kolmesta esillä olevasta ohjelmasta ja sitä vastaan esitettyjä vastaväitteitä melkoisessa määrässä väärinkäsityksiin perustuvina.

Socialidemokraattien käytännöllinen toiminta, kuten tiedetään, asettaa tehtäväkseen johtaa proletariaatin luokkataistelua ja järjestää tätä taistelua sen kummassakin ilmenemismuodossa: sosialistisessa (kapitalistien luokkaa vastaan käytävä taistelu, jonka tarkoituksena on hävittää luokkajärjestelmä ja organisoida sosialistinen yhteiskunta)⁸⁴ ja demokraattisessa (yksinvaltiutta vastaan käytävä taistelu, jonka tarkoituksena on vallata Venäjällä poliittinen vapaus sekä demokratisoida Venäjän poliittinen ja yhteiskunnallinen järjestelmä). Sanoimme: *kuten tiedetään*. Todellakin, Venäjän sosialidemokraatit ovat aivan erikoisena yhteiskunnallis-vallankumouksellisena suuntana ilmaantumisensa alusta asti aina viitanneet täysin selvästi tähän toimintatehtäväänsä, aina korostaneet proletariaatin luokkataistelun kaksipuolista ilmenemistä ja sisältöä, aina pitäneet kiinni sosialististen ja demokraattisten tehtäviensä erottamattomasta yhteydestä, — yhteydestä, joka käy havainnollisesti ilmi heidän itselleen ottamastaan nimestä. Siitä huolimatta kohtaatte yhä vielä usein sosialisteja, joilla on mitä nurinkurisin käsitys sosialidemokraateista ja jotka

syyttävät näitä poliittisen taistelun ignoroinnista j.n.e. Pysähdymme siis hetkeksi Venäjän sosialidemokratian käytännöllisen toiminnan kummankin puolen luonnehtimiseen.

Alamme sosialistisesta toiminnasta. Siitä ajasta asti, jolloin sosialidemokraattinen „Taisteluliitto työväenluokan vapauttamiseksi” Pietarissa aloitti toimintansa pietarilaisten työläisten keskuudessa, pitäisi sosialidemokraattisen toiminnan luonteen tässä suhteessa nähtävästi olla täysin selvän. Venäjän sosialidemokraattien sosialistinen toiminta on tieteellisen sosialismin opin *propagandaa*, oikean käsityksen levittämistä työläisten keskuuteen nykyisestä yhteiskunnallis-taloudellisesta järjestelmästä, sen perusteista ja sen kehityksestä, Venäjän yhteiskunnan eri *luokista*, niiden keskinäisistä suhteista, näiden luokkien keskinäisestä taistelusta, työväenluokan tehtävistä tässä taistelussa, sen suhteesta häviäviin ja kehittyviin luokkiin, kapitalismin menneisyyteen ja tulevaisuuteen, kansainvälisen sosialidemokratian ja Venäjän työväenluokan historiallisesta tehtävästä. Erottamattomassa yhteydessä propagandan kanssa on *agitatio* työläisten keskuudessa, joka Venäjän nykyisissä poliittisissä oloissa ja työläisjoukkojen nykyisellä kehitysteella luonnollisesti joutuu etutilalle. Työläisten keskuudessa harjoitettava *agitatio* on sitä, että sosialidemokraatit osallistuvat kaikkiin työväenluokan taistelun vaistovaraisiin ilmauksiin, kaikkiin työläisten yhteentörmäyksiin kapitalistien kanssa työpäivän pituuden, työpalkan, työolojen y.m.s. takia. Meidän tehtävämme on sulattaa toimintamme yhteen työläiselämän käytännöllisten, elinoloja koskevien kysymysten kanssa, auttaa työläisiä pääsemään selville näistä kysymyksistä, kiinnittää työläisten huomio pahimpiin väärinkäytöksiin, auttaa heitä määrittelemään isännille esittämänsä vaatimukset täsmällisemmin ja käytännöllisemmin, kehittää työläisissä tietoisuutta solidaarisuudetaan, tietoisuutta Venäjän kaikkien työläisten yhteisistä eduista ja yhteisestä asiasta yhtenäisenä työväenluokkana, joka on proletariaatin maailmanarmeijan osa. Kerhojen perustaminen työläisten keskuuteen, oikeiden ja konspiratiivisten suhteiden järjestäminen työläisten ja sosialidemokraattien keskusryhmän välille, työväen kirjallisuuden julkaiseminen ja levittäminen, kirjeenvaihdon järjestäminen kaikista työväenliikkeen keskuksista, agitatiolehtisten

ja -julistusten julkaiseminen ja niiden levittäminen, kokeneiden agitaattorien kouluttaminen,—siinä yleispiirtein Venäjän sosialidemokratian sosialistisen toiminnan ilmene-mismuodot.

Meidän toimintamme on ennen kaikkea ja pääasiassa kohdistettu tehdastyöläisiin, kaupunkilaistyöläisiin. Venäjän sosialidemokratian ei pidä hajoittaa voimiaan, vaan sen on keskitettävä toimintansa teollisuusproletariaatin keskuuteen, sillä se ottaa parhaiten vastaan sosialidemokraattisia aatteita, se on intellektuaalisesti ja poliittisesti kehittynein sekä lukumäärältään ja maan suuriin poliittisiin keskuksiin keskittymisen kannalta tärkein. Vahvan vallankumouksellisen järjestön luominen tehdastyöläisten, kaupunkilaisten työläisten keskuuteen on sen tähden sosialidemokratian ensimmäinen ja päivänpolttava tehtävä, tehtävä, josta lupominen nykyaikana olisi mitä järjettömintä. Mutta katsoen välttämättömäksi keskittää voimansa työhön tehdastyöläisten keskuudessa ja tuomiten voimien hajoittamisen, me emme lainkaan tahdo sanoa, että Venäjän sosialidemokratia ei välittäisi Venäjän proletariaatin ja työväenluokan muista kerroksista. Ei ensinkään. Itse elämänehtojensa takia on Venäjän tehdastyöläinen aina ja kaikkialla pakotettu olemaan mitä läheisimmissä suhteissa kotiteollisuudenharjoittajiin — tähän käsiteollisuusproletariaattiin, joka kaupungeissa ja maaseudulla on hajaantuneena tehtaiden ulkopuolelle ja elää paljon huonommissa olosuhteissa. Venäjän tehdastyöläinen joutuu välittömään kosketukseen maalaisväestönkin kanssa (usein on tehdastyöläisellä perhe maaseudulla) eikä hän niin muodoin voi olla lähenemättä maalaisproletariaattiakaan, tuota monimiljoonaista ammattibatrakkien ja päivätyöläisten joukkoa samoin kuin sitä taloudelliseen häviöön joutunutta talonpoikaista, joka pitäen kiinni mitättömistä maakaistaleistaan suorittaa työllämaksuja ja kaikenlaisia tilapäisiä „ansiotöitä”, s.o. samaa palkkatyötä. Venäjän sosialidemokraatit pitävät ennenaikaisena *suunnata* voimiaan kotiteollisuudenharjoittajain ja maalaistyöläisten keskuuteen, mutta he eivät laisinkaan aio jättää huomiotta tätä piiriä, vaan pyrkivät valistamaan eturivin työläisiä myöskin kotiteollisuudenharjoittajain ja maalaistyöläisten elämää koskevista kysymyksissä, jotta nämä työläiset, joutuessaan kosketuksiin proletariaatin takapajuisempien kerrosten kanssa, istuttaisi-

vat niihinkin luokkataistelun ja sosialismin aatteita sekä yleensä Venäjän demokratian ja erikoisesti Venäjän proletariaatin poliittisten tehtävien aatteita. On epäkäytännöllistä lähettää agitaattoreita kotiteollisuudenharjoittajain ja maalaistyöläisten keskuuteen, kun vielä on niin paljon työtä tehdastyöläisten, kaupunkilaistyöläisten keskuudessa, mutta hyvin monissa tapauksissa joutuu sosialistityöläinen tahtomattaankin kosketuksiin tämän joukon kanssa, ja hänen pitää osata käyttää hyväkseen näitä tilaisuuksia ja ymmärtää sosialidemokratian yleiset tehtävät Venäjällä. Siksi ne, jotka syyttävät Venäjän sosialidemokratiaa ahdasmielisyydestä, pyrkimyksestä jättää yksinomaan tehdastyöläisten vuoksi huomioonottamatta työtätekevän väestön joukot, erehtyvät pahasti. Päinvastoin, agitatio proletariaatin edistyneimpien kerrosten keskuudessa on varmin ja ainoa keino myöskin Venäjän koko proletariaatin herättämiseksi (sitä mukaa kuin liike laajenee). Sosialismin ja luokkataisteluaatteen levittäminen kaupunkilaistyöläisten keskuudessa valaa kiertämättömästi näitä aatteita myöskin pienempiin, eri haaroiksi jakaantuneisiin kanaviin: sen takia on välttämätöntä, että nämä aatteet juurtuisivat syvemmälle valmentuneimpiin kerroksiin ja valtaisivat tämän Venäjän työväenliikkeen ja Venäjän vallankumouksen etujoukon. Kohdistaessaan kaikki voimansa toimintaan tehdastyöläisten keskuudessa on Venäjän sosialidemokratia valmis kannattamaan niitä Venäjän vallankumouksellisia, jotka käytännössä joutuvat asettamaan sosialistisen työn proletariaatin luokkataistelun pohjalle, salaamatta tällöin ensinkään sitä, että mitkään käytännölliset liitot toisten vallankumouksellisten ryhmien kanssa eivät voi eivätkä saa johtaa kompromisseihin tai myönnytyksiin teoriassa, ohjelmassa tai lippuun nähden. Vakuuttuneina siitä, että vallankumouksellisuuden lippua esittävänä vallankumouksellisena teoriana voi nykyaikana olla vain tieteellisen sosialismin ja luokkataistelun oppi, venäläiset sosialidemokraatit tulevat levittämään sitä kaikin voimin, suojaamaan sitä vääriltä tulkinnoilta, vastustamaan kaikkia yrityksiä sitoa Venäjän vielä nuori työväenliike epämääräisiin oppeihin. Teoreettiset näkökannat todistavat ja sosialidemokraattien käytännöllinen toiminta osoittaa, että kaikkien *sosialistien* Venäjällä on tultava *sosialidemokraateiksi*.

Siirrymme sosialidemokraattien *demokraattisiin* tehtäviin ja demokraattiseen työhön. Toistamme vielä kerran, että tämä työ liittyy *erottamattomasti* sosialistiseen. Harjoittaessaan *propagandaa* työläisten keskuudessa sosialidemokraatit *eivät voi* kiertää poliittisia kysymyksiä ja he pitäisivät jokaista yritystä kiertää niitä tai vaikkapa lykätä ne tuonemmaksi syvästä virheenä ja perääntymisenä maailman sosialidemokratian perusväittämistä. Tieteellisen sosialismin propagandan ohella Venäjän sosialidemokraatit asettavat tehtäväkseen propagoida työväenjoukoissa myöskin *demokraattisia aatteita*, he pyrkivät levittämään käsitystä absolutismista kaikissa sen toiminnan ilmauksissa, sen luokkasisällöstä, sen kukistamisen välttämättömyydestä, siitä, että on mahdotonta taistella menestyksellisesti työväen asian puolesta, ellei saavuteta poliittista vapautta sekä Venäjän poliittisen ja yhteiskunnallisen rakenteen demokratisoimista. Harjoittaessaan *agitatiota* työläisten keskuudessa lähimpien *taloudellisten* vaatimusten pohjalla sosialidemokraatit sitovat sen kanssa erottamattomasti yhteen myöskin työväenluokan lähimpien poliittisten tarpeiden, puutteen ja vaatimusten pohjalla tapahtuvan agitation,— agitation poliisisortoa vastaan, joka ilmenee jokaisessa lakossa, jokaisessa työläisten yhteentörmäyksessä kapitalistien kanssa,— agitation työläisten oikeuksien polkemista vastaan Venäjän kansalaisina yleensä ja erityisesti sorretuimpana ja oikeudettomimpana luokkana,— agitation jokaista absolutismin huomattavaa edustajaa ja käytyriä vastaan, joka joutuu läheiseen kosketukseen työläisten kanssa ja osoittaa havainnollisesti työväenluokalle sen poliittisen orjuuden. Kun taloudellisella alalla ei ole sellaista työväen elämää koskevaa kysymystä, jota ei tulisi käyttää taloudellista agitatiota varten, niin aivan samoin ei ole poliittisellakaan alalla sellaista kysymystä, joka ei kelpaisi poliittisen agitation aiheeksi. Nämä kaksi agitation lajia ovat erottamattomasti yhtyneet sosialidemokraattien toiminnassa, kuten saman mitalin kaksi puolta. Sekä taloudellinen agitatio että poliittinen agitatio ovat yhtä välttämättömiä proletariaatin luokkatietoisuuden kehittymiselle, sekä taloudellinen agitatio että poliittinen agitatio ovat yhtä välttämättömiä Venäjän työläisten luokkataistelun ohjaajana, sillä kaikki luokkataistelu on poliittista taistelua. Herättäessään työläisissä tietoisuutta, organisoidessaan

heitä, totuttaessaan heidät kuriin, kasvattaessaan heitä solidaariseen toimintaan sekä taisteluun sosialidemokraattisten ihanteiden puolesta kumpikin agitatio tekee työläisille mahdolliseksi koetella voimiaan lähimmissä kysymyksissä, lähimmissä tarpeissa, tekee heille mahdolliseksi hankkia viholliseltaan osittaismyönnytyksiä parantaen taloudellista asemaansa, pakoittaen kapitalistit ottamaan huomioon järjestyneiden työläisten voiman, pakoittaen hallituksen lisäämään työläisten oikeuksia ja ottamaan varteen heidän vaatimuksiaan, pitäen hallitusta alituisen pelon vallassa sille vihamielisten työväenjoukkojen edessä, joita johtaa luja sosialidemokraattinen järjestö.

Me osoitimme *sosialistisen ja demokraattisen* propagandan ja agitation erottamattoman läheisyyden, vallankumouksellisen toiminnan täydellisen rinnakkaisuuden molemmilla aloilla. Mutta näiden kahden toiminta- ja taistelumuodon välillä on myöskin suuri ero. Tämä ero on siinä, että taloudellisessa taistelussa proletariaatti on aivan yksin, kun sitä vastassa on sekä maanomistaja-aatelit että porvaristo ja kun se ehkä käyttää (vaikkakaan ei läheskään aina) apunaan niitä pikkuporvariston aineksia, jotka tuntevat vetovoimaa proletariaatin puoleen. Mutta demokraattisessa, *poliittisessa* taistelussa ei Venäjän työväenluokka ole yksin; sen rinnalle asettuvat kaikki poliittiset oppositioainekset, -väestökerrokset ja -luokat, mikäli ne ovat absolutismin vihollisia ja muodossa tai toisessa käyvät taistelua sitä vastaan. Proletariaatin *rinnalla* seisovat tällöin myöskin porvariston tai sivistyneiden luokkien tai pikkuporvariston tai absolutismin vainoamien kansallisten ryhmien tai uskontojen ja lahkojen y.m., y.m. oppositiomieliset ainekset. Herää luonnollisesti kysymys, minkälaisiin suhteisiin pitää työväenluokan asettua näihin aineksiin? Ja edelleen, eikö sen ole yhdyttävä niiden kanssa yhteiseen taisteluun absolutismia vastaan? Kaikki sosialidemokraattihan myöntävät, että Venäjällä tulee poliittinen vallankumous tapahtumaan ennen sosialistista vallankumousta; eikö yhdistyittäessä kaikkien poliittisten oppositioainesten kanssa taisteluun absolutismia vastaan ole sosialismia toistaiseksi lykättävä tuonnemmaksi, eikö se ole välttämätöntä taistelun voimistamiseksi absolutismia vastaan?

Tarkastakaamme kumpaakin kysymystä.

Mitä tulee absolutismia vastaan taistelevan työväenluokan suhteeseen kaikkiin muihin poliittisesti oppositiossa oleviin yhteiskuntaluokkiin ja -ryhmiin, niin se on täysin täsmällisesti määritelty sosialidemokratismien peruseriaateissa, jotka on esitetty kuuluisassa „Kommunistisessa manifestissa”. Sosialidemokraatit kannattavat edistysmielisiä yhteiskuntaluokkia taantumuksellisia vastaan, porvaristoa etuoikeutetun sääntymaanomistuksen edustajia ja virkamiehistöä vastaan, suurporvaristoa pikkuporvariston taantumuksellisia pyyiteitä vastaan. Tämä kannatus ei edellytä eikä vaadi mitään kompromissia ei-socialidemokraattisten ohjelmien ja periaatteiden kanssa, vaan se on liittolaisen kannatusta *määrättyä* vihollista vastaan, jolloin sosialidemokraatit antavat tämän kannatuksen jouduttaakseen yhteisen vihollisen kukistumista, mutta *itselleen* he eivät odota mitään näiltä tilapäisiltä liittolaisilta eivätkä tee näille mitään myönnytyksiä. Sosialidemokraatit kannattavat kaikkea vallankumouksellista liikettä nykyistä yhteiskuntajärjestelmää vastaan, jokaista sorrettua kansallisuutta, vainottua uskontoa, poljettua säätyä j.n.e. niiden taistelussa tasa-arvoisuuden puolesta.

Kaikkien poliittisesti oppositiossa olevien aineiden *kannattaminen* ilmenee sosialidemokraattien propagandassa siten, että sosialidemokraatit, todistaessaan absolutismin vihamielisyyden työväen asialle, osoittavat myös absolutismin vihamielisyyden määrättyjä yhteiskunnallisia ryhmiä kohtaan, osoittavat työväenluokan solidaarisuuden näiden ryhmien kanssa *niissä tai näissä kysymyksissä, niissä tai näissä tehtävissä* y.m.s. Agitatioissa tämä kannatus on ilmenevä siinä, että sosialidemokraatit tulevat käyttämään jokaista absolutismin poliisisorron ilmausta ja osoittamaan työläisille, kuinka tämä sorto kohdistuu *yleensä* kaikkiin Venäjän kansalaisiin ja varsinkin erittäin sorrettujen säätyjen, kansallisten ryhmien, uskontojen, lahkojen j.n.e. edustajiin, ja kuinka tämä sorto ilmenee varsinkin *työväenluokkaa* kohtaan. Tämä kannatus ilmenee viimein käytännössä siinä, että Venäjän sosialidemokraatit ovat valmiit solmimaan liittoja muiden suuntien vallankumouksellisten kanssa saavuttaakseen määrättyjä osittaistarkoituksia, ja tämä valmius on usein todistettu teoilla.

Täten tulemme jo toiseen kysymykseen. Osoittaessaan määrättyjen oppositioryhmien olevan solidaarisia työläisten

kanssa sosialidemokraatit erottavat aina työläiset erilleen, selittävät aina tämän solidaarisuuden luonteeltaan tilapäiseksi ja ehdolliseksi, korostavat aina proletariaatin luokkaerillisyyttä, proletariaatin, joka huomenna saattaa olla tämänpäiväisten liittolaistensa vastustaja. Meille sanotaan: „sellainen selitys *heikentää* kaikkia nykyisin poliittisen vapauden puolesta taistelevia”. Sellainen selitys *voimistaa* kaikkia poliittisen vapauden puolesta taistelevia,— vastaamme me. Vain ne taistelijat, jotka nojautuvat määrättyjen *luokkien* selvästi *tajuttuihin* realisiin etuihin, ovat vahvoja, ja näiden luokkaetujen kaikenlainen hämääminen, luokkaetujen, joilla nykyisessä yhteiskunnassa on jo vallitseva merkitys, vain heikentää taistelijoita. Tämä ensiksikin. Ja toiseksi, taistelussa absolutismia vastaan työväenluokan on erottauduttava erikseen, sillä *ainoastaan* se on loppuun asti johdonmukainen ja ehdoton absolutismin vihollinen, *ainoastaan* sen ja absolutismin välillä ovat kompromissit mahdottomia, *ainoastaan* työväenluokasta voi demokratismi saada sellaisen kannattajan, joka ei aseta verukkeita, ei epäröi eikä vilkuile taaksepäin. Kaikissa muissa luokissa, ryhmissä ja väestökerroksissa viha absolutismia kohtaan *ei ole ehdotonta*, niiden demokratismi vilkuilee aina taaksepäin. Porvaristo ei voi olla käsittämättä, että absolutismi pidättää teollista ja yhteiskunnallista kehitystä, mutta se pelkää poliittisen ja yhteiskunnallisen järjestelmän täyttää demokratisoimista ja voi aina tehdä liiton absolutismin kanssa proletariaattia vastaan. Pikkuporvaristo on itse luonnostaan kaksinaamainen ja kallistuessaan toisaalta proletariaattiin ja demokratismiin se kallistuu toisaalta taantumuksellisiin luokkiin, yrittää jarruttaa historiaa ja saattaa antautumaan absolutismin kokeiluihin ja houkutuksiin (vaikkapa Aleksanteri III „kansanpolitiikan” muodossa), saattaa solmia liiton hallitsevien luokkien kanssa proletariaattia vastaan *saadakseen* vahvistetuksi omaa asemaansa *pienomistajana*. Sivistyneet ihmiset, yleensä „intelligenssi”, eivät voi olla nousematta absolutismin raakaa poliisisortoa vastaan, joka vainoaa ajatusta ja tietoa, mutta tämän intelligenssin aineelliset edut sitovat sen absolutismiin ja porvaristoon, pakoittavat sen olemaan epäjohdonmukainen, tekemään kompromisseja, myymään oppositio- ja vallankumousinnostuksensa valtion palkasta tai osuudesta voittoihin tai dividendeihin. Mitä tulee demo-

kraattisiin aineksiin sorrettujen kansallisuuksien ja vainotujen uskontokuntien keskuudessa, niin jokainen tietää ja näkee, että luokkavastakohdat näiden väestökategoriain keskuudessa ovat paljon syvemmät ja voimakkaammat kuin sellaisen kategorian kaikkien luokkien solidaarisuus absolutismia vastaan ja demokraattisten laitosten puolesta. Vain proletariaatti yksin voi olla — eikä luokka-asemansa takia voikaan olla olematta — loppuun saakka johdonmukainen demokraatti, absolutismin päättävä vihollinen, joka ei taivu mihinkään tinkimisiin eikä kompromisseihin. Vain proletariaatti yksin voi olla *eturivin soturi* taistelussa poliittisen vapauden ja demokraattisten laitosten puolesta, sillä ensiksikin poliittinen sorto kohdistuu voimakkaimmin proletariaattiin näkemättä mitään korjattavaa tämän luokan asemassa, luokan, jota ei päästetä korkeimpien vallanpitäjien eikä edes virkamiesten luo ja jolla ei ole vaikutusta yleiseen mielipiteeseen. Ja toiseksi, vain proletariaatti kykenee *loppuun asti* toteuttamaan poliittisen ja yhteiskunnallisen järjestelmän demokratisoimisen, sillä sellainen demokratisoiminen antaisi tämän järjestelmän työläisten käsiin. Juuri tämän takia työväenluokan demokraattisen toiminnan *sulautuminen yhteen* toisten luokkien ja ryhmien demokratismin kanssa *heikentäisi* demokraattisen liikkeen voimaa, *heikentäisi* poliittista taistelua, tekisi sen vähemmän päättäväksi, vähemmän johdonmukaiseksi ja enemmän taipuvaiseksi kompromisseihin. Työväenluokan *erottautuminen* eturivin soturina taistelussa demokraattisten laitosten puolesta sitä vastoin *voimistaa* demokraattista liikettä, *voimistaa* taistelua poliittisen vapauden puolesta, sillä työväenluokka tulee *kannustamaan* eteenpäin kaikkia muita demokraattisia ja poliittisesti oppositiossa olevia aineksia, tulee työntämään liberaalit poliittisten radikaalien yhteyteen, tulee työntämään radikaalit peruuttamattomaan eroon nykyisen yhteiskunnan koko poliittisesta ja sosiaalisesta järjestelmästä. Sanoimme edellä, että Venäjän kaikkien *socialistien* on tultava *sosialidemokraateiksi*. Nyt lisäämme: Venäjän kaikkien todellisten ja johdonmukaisten *demokraattien* on tultava *sosialidemokraateiksi*.

Valaisemme ajatustamme esimerkillä. Ottakaamme virkamiestistö, byrokratia hallintoalalle specialisoituneena erikoisena henkilökerroksena, jolla on etuoikeutettu asema kansan suhteen. Puolittain aasialaisesta itsevaltaisesta

Venäjältä kulttuuriseen, vapaaseen ja sivistyneeseen Englantiin asti näemme kaikkialla tämän laitoksen, joka on porvarillisen yhteiskunnan välttämätön elin. *Kansan täydellinen oikeudettomuus* virkamiehistön edessä, etuoikeuksia nauttivan byrokratian *täydellinen* vapaus valvonnanalaisuudesta vastaa Venäjän takapajuisuutta ja absolutismia. Englannissa on kansalla voimakas kontrolli hallinnon suhteen, mutta sielläkään tuo kontrolli *ei ole läheskään täydellinen*, sielläkin on byrokratialla säilynyt paljon etuoikeuksia ja useinkin se on kansan suhteen sen herra eikä sen palvelija. Englannissakin näemme, että voimakkaat yhteiskunnalliset ryhmät kannattavat byrokratian etuoikeutettua asemaa, ehkäisevät tuon laitoksen täyttä demokratisoimista. Mistä se johtuu? Siitä, että sen *täydellinen* demokratisoiminen on ainoastaan proletariaatin etujen mukaista: edistyneimmätkin porvariston kerrokset puolustavat eräitä virkamiehistön etuoikeuksia, vastustavat sitä, että kaikki virkamiehet on valittava, vastustavat sensusjärjestelmän täydellistä poistamista, virkamiesten välitöntä vastuuvollisuutta kansan edessä j.n.e., sillä nämä kerrokset tuntevat, että sellaista loppuun asti toteutettua demokratisoimista proletariaatti käyttää porvaristoa *vastaan*. Samoin on Venäjälläkin. Kaikkivaltiasta, edesvastuutonta, lahjottavissa olevaa, raakalaismaista, sivistymätöntä ja laiskottelevaa venäläistä virkamiehistöä vastustavat sangen lukuisat ja mitä erilaisimmat Venäjän kansan kerrokset. Mutta proletariaattia lukuunottamatta *ei ainoakaan* näistä kerroksista hyväksyisi virkamiehistön täydellistä demokratisoimista, sillä kaikilla muilla kerroksilla (porvaristolla, pikkuporvaristolla, „intelligenssillä” yleensä) on siteitä, jotka kytkevät sen virkamiehistöön, koska kaikki nämä kerrokset ovat *sukulaisuhteissa* Venäjän virkamiehistöön. Kukapa ei tietäisi sitä, kuinka helposti pyhässä Venäjänmaassa tapahtuu intelligentti-radikaalin ja intelligentti-sosialistin muuttuminen keisarillisen hallituksen virkamieheksi, sellaiseksi virkamieheksi, joka lohduttaa itseään sillä, että hän tuottaa „hyötyä” kansliapinttyneisyyden puitteissa, virkamieheksi, joka tällä „hyödyllä” puolustaa poliittista välinpitämättömyyttään, lakeijamaista nöyryyttään ruoskaa ja pamppua heiluttavan hallituksen edessä? Vain *proletariaatti* on absolutismin ja Venäjän virkamiehistön ehdoton vihollinen, vain *proletariaatilla* ei

ole mitään *siteitä*, jotka kytkisivät sen noihin aatellis-porvarillisen yhteiskunnan elimiin, vain proletariaatti kykenee leppymättömästi vihaamaan niitä ja käymään päättävää taistelua niitä vastaan.

Todistaessamme, että proletariaatti, jota sosialidemokratia johtaa sen luokkataistelussa, on Venäjän demokratian eturivin taistelija, tapaamme tällöin sangen laajalle levinneen ja sangen kummallisen mielipiteen, että Venäjän sosialidemokratia muka työntää taka-alalle poliittiset tehtävät ja poliittisen taistelun. Kuten näemme, tuo mielipide on suoraan totuudenvastainen. Kuinka on selitettävissä sellainen sosialidemokratian periaatteiden hämmästyttävä ymmärtämättömyys, vaikka niitä on monesti selitetty ja ne on esitetty jo ensimmäisissä venäläisissä sosialidemokraattisissa julkaisuissa — „Työn vapautus”⁸⁵ ryhmän ulkomaisissa kirjasissa ja kirjoissa? Meistä näyttää siltä, että tuo ihmeellinen tosiasia johtuu seuraavista kolmesta seikasta:

Ensiksikin siitä, että sosialidemokratismien periaatteet ovat yleensä käsittämättömiä vanhoille vallankumousteorian edustajille, jotka ovat tottuneet rakentamaan ohjelmat ja toimintasuunnitelmat abstraktisten aatteiden pohjalle eikä maassa todella toimivien realisten luokkien huomioonottamisen pohjalle, luokkien, jotka historia on asettanut visseihin suhteisiin keskenään. Juuri se, että on puuttunut niiden *etujen* realistista käsittelyä, jotka ylläpitävät Venäjän demokratiaa, onkin vain voinut synnyttää sellaisen mielipiteen, että Venäjän sosialidemokratia muka jättää varjoon Venäjän vallankumouksellisten demokraattiset tehtävät.

Toiseksi siitä, kun ei ymmärretä sitä, että taloudellisten ja poliittisten kysymysten, sosialistisen ja demokraattisen toiminnan yhdistäminen yhdeksi kokonaisuudeksi, yhtenäiseksi *proletariaatin luokkataisteluksi* ei heikennä, vaan vahvistaa demokraattista liikettä ja poliittista taistelua, lähentäen sitä kansanjoukkojen realisiin etuihin, vetäen poliittiset kysymykset „intelligenssin ahtaista työhuoneista” ulos kadulle, työläisten ja työtätekevien luokkien keskuuteen, vaihtaen poliittista sortoa koskevat abstraktiset ajatukset niiksi sen realisiksi ilmauksiksi, joista eniten kärsii proletariaatti ja joiden pohjalla sosialidemokratia harjoittaa agitatiotaan. Venäläisestä radikaalista näyttää usein siltä,

että sosialidemokraatti, joka sen sijaan, että suoraan ja välittömästi kutsuisi eturivin työläisiä poliittiseen taisteluun, viittaakin tämän asemesta työväenliikkeen kehittämistehtävään, proletariaatin luokkataistelun organisoimistehtävään,— että sosialidemokraatti näin ollen muka *perääntyy* demokratismistaan, siirtää taka-alalle poliittisen taistelun. Mutta jos tässä onkin *perääntymistä*, niin on se toki sellaista, josta ranskalainen sananparsari sanoo: „il faut reculer pour mieux sauter!” (on peräännyttävä voimakkaamman hyppäyksen tekemistä varten).

Kolmanneksi, väärinkäsitys johtuu siitä, että itse käsitteelle „poliittinen taistelu” antaa eri merkityksen narodnaja-voljalainen ja narodnoje-pravolainen toisaalta ja sosialidemokraatti toisaalta. Sosialidemokraatit ymmärtävät poliittisen taistelun toisin, he ymmärtävät sen *paljon laajemmin* kuin vanhojen vallankumousteorioiden edustajat. Havainnollista valaistusta tälle väitteelle, mikä saattaa näyttää paradoksilta, antaa meille „„Narodnaja-voljalaisten ryhmän” Lentolehtinen” № 4 joulukuun 9 päivältä 1895. Tervehtiessämme kaikesta sydämestämme tätä julkaisua, joka on todisteena ajatustyön syvällisyydestä ja hedelmällisyydestä nykypäivien narodnaja-voljalaisten keskuudessa, emme voi olla panematta merkille P. L. Lavrovin kirjoitusta „Ohjelmakysymyksistä” (s. 19—22), joka näyttää hyvin selväpiirteisesti sen, kuinka eri tavalla ymmärtävät vanhalla kannalla olevat narodnaja-voljalaiset poliittisen taistelun*. „...Tässä”, kirjoittaa P. L. Lavrov puhuessaan narodnaja-voljalaisten ohjelman suhteesta sosialidemokraattiseen ohjelmaan, „on oleellista yksi ja vain yksi seikka: onko absolutismin vallitessa mahdollista järjestää voimakas työväenpuolue ilman absolutismia vastaan suuntautuvan vallankumouksellisen puolueen järjestämistäkin?” (s. 21, palsta 2); samoin vähän ylempänä (palsta 1): „...järjestää venäläinen työväenpuolue absolutismin vallitessa järjestämättä samaan aikaan vallankumouksellista puoluetta tätä absolutismia vastaan”. Emme ymmärrä

* P. L. Lavrovin kirjoitus 4. numerossa on vain „ote” P. L. Lavrovin laajasta kirjeestä, joka oli kirjoitettu „Aineistoja” varten. Olemme kuulleet, että kuluvana kesänä (1897) on ulkomailla ilmestynyt sekä tuo P. L. Lavrovin kirje kokonaisuudessaan että Plehanovin vastaus, mutta emme ole saaneet nähdä kumpaakaan. Alvan samoin on meille tuntematonta, onko ilmestynyt „„Narodnaja-voljalaisten ryhmän” Lentolehtinen” № 5, jossa toimitus lupasi julkaista toimitusartikkelin P. L. Lavrovin kirjeen johdosta. Kts. № 4, s. 22, palsta 1, huomautus.

ensinkään näitä eroavaisuuksia, jotka ovat P. L. Lavroville niin perusteellisen oleellisia. Mitä se on? „Työväenpuolue sellaisen vallankumouksellisen puolueen *ohella*, joka on tähdätty absolutismia vastaan”?? Eikö sitten itse työväenpuolue ole vallankumouksellinen puolue? Eikö se ole suunnattu absolutismia vastaan? Tämän eriskummallisuuden selittää seuraava kohta P. L. Lavrovin kirjoituksessa: „Venäjän työväenpuolueen järjestöä joudutaan perustamaan sellaisissa oloissa, joissa vallitsee absolutismi kaikkinne ihanuuksineen. Jos sosialidemokraattien onnistuisi tehdä se järjestämättä samaan aikaan poliittista *salaliittoa** absolutismia vastaan kaikkinne sellaisen *salaliiton** ehtoineen, niin tietysti heidän poliittinen ohjelmansa olisi asianmukainen Venäjän sosialistien ohjelma, sillä silloin tapahtuisi työväen vapautus työväen omilla voimilla. Mutta se on sängen epäilyksenalaista, ellei mahdotonta” (s. 21, p. 1). Siinä siis on asian ydin! Narodnaja-voljalaisen mielestä on poliittisen taistelun käsite sama kuin poliittisen *salaliiton* käsite! Täytyy tunnustaa, että näillä sanoilla on P. L. Lavrovin todellakin onnistunut täysin selväpiirteisesti osoittaa peruseroavaisuus narodnaja-voljalaisten ja sosialidemokraattien poliittisen taistelun taktiikassa. Blanquilaiisuuden⁸⁶, salaliittolaisuuden perinteet ovat narodnaja-voljalaisissa tavattoman voimakkaat, niin voimakkaat, etteivät he voi kuvitella poliittista taistelua muuten kuin poliittisen salaliiton muodossa. Sosialidemokraatit taas eivät ole syyllisiä tuollaiseen katsantokantojensa ahtauteen; he eivät luota salaliittoihin; heidän mielestään salaliittojen aika on jo kauan sitten sivuutettu ja poliittisen taistelun tyypistäminen salaliitoksi merkitsee toisaalta sen tavatonta supistamista ja toisaalta epäonnistuneimpien taistelutapojen valitsemista. Jokainen ymmärtää, että P. L. Lavrovin sanat, että muka „Lännen toiminta on Venäjän sosialidemokraateille ehdottomana mallina” (s. 21, p. 1), eivät ole muuta kuin väittelytempu ja että todellisuudessa Venäjän sosialidemokraatit eivät ole koskaan unohtaneet omia poliittisia olosuhteitaan, eivät ole koskaan haihatelleet sellaista, että Venäjällä olisi mahdollista perustaa julkinen työväenpuolue, eivät ole koskaan erottaneet sosialismin puolesta käytävän taistelun tehtäviä poliittisen vapaustais-

* Alleviivaus meidän.

telun tehtävistä. Mutta he ovat aina olleet ja ovat edelleenkin sitä mieltä, että tätä taistelua ei pidä käydä salaliittolaisten, vaan vallankumouksellisen puolueen, joka nojautuu työväenliikkeeseen. He ovat sitä mieltä, että taistelun absolutismia vastaan ei pidä olla salaliittojen järjestelyä, vaan sen täytyy olla proletariaatin kasvattamista, kuriin totuttamista ja organisoimista, sellaista poliittista agitatiota työläisten keskuudessa, joka leimaa absolutismin jokaisen ilmauksen, naulaa häpeäpaaluun kaikki poliisihallituksen ritarit ja pakoittaa tämän hallituksen tekemään myönnytyksiä. Eikö pietarilaisen „Taisteluliiton työväenluokan vapauttamiseksi” toiminta ole juuri sellaista? Eikö tämä järjestö ole juuri sellainen työväenliikkeeseen nojautuvan vallankumouksellisen puolueen itu, joka johtaa proletariaatin luokkataistelua, taistelua pääomaa ja absoluuttista hallitusta vastaan järjestelemättä mitään salaliittoja ja ammentaan voimansa juuri sosialistisen ja demokraattisen taistelun *yhdistämisestä* yhdeksi jakamattomaksi Pietarin proletariaatin luokkataisteluksi? Eikö „Liiton” toiminta kaikessa lyhytaikaisuudessaan ole jo todistanut, että sosialidemokratian johtama proletariaatti on suuri poliittinen voima, joka hallituksen on jo täytynyt ottaa huomioon ja jolle se kiiruhtaa tekemään myönnytyksiä? Vuoden 1897 kesäkuun 2 päivän laki niin voimaansaattamisensa kiireellisyyden kuin sisältönsäkin puolesta osoittaa havainnollisesti merkityksensä pakollisena myönnytyksenä proletariaatille, Venäjän kansan viholliselta valloitetuna taisteluasemana. Tämä myönnytys on kovin vähäinen ja taisteluasema kovin vähämerkityksellinen, mutta eihän se työväenliikkeen järjestökään, jonka onnistui saada puristetuksi tämä myönnytys, ole myöskään erikoisen huomattava laajuutensa, lujutensa, ikänsä, kokemustensa tai keinojensa runsauden puolesta: „Taisteluliitto” perustettiin, kuten tiedetään, vasta 1895/96 ja sen kehoitukset työläisille ovat rajoittuneet pelkästään hektografi- ja litografilehtisiin. Voidaanko kieltää, että sellainen järjestö, joka yhdistää ainakin työväenliikkeen suurimmat keskuudet Venäjällä (Pietarin, Moskovan-Vladimirin ja eteläisen piirikunnan sekä tärkeimmät kaupungit, kuten Odessan, Kievin, Saratovin j.n.e.) ja jolla on vallankumouksellinen lehti ja Venäjän työläisten keskuudessa sellainen arvovalta kuin „Taisteluliitolla” Pietarin työläisten keskuudessa,— että

sellainen järjestö olisi mitä suurin poliittinen tekijä nykyajan Venäjällä, tekijä, jota hallitus ei voisi olla ottamatta huomioon kaikessa sekä sisä- että ulkopoliitikassaan? Johtaessaan proletariaatin luokkataistelua, kehittäessään järjestymistä ja kurinalaisuutta työläisten keskuudessa, auttaessaan heitä taistelemaan lähimpien taloudellisten tarpeittensa puolesta ja valtaamaan pääomalta taisteluaseman toisensa jälkeen, poliittisesti kasvattaessaan työläisiä ja järjestelmällisesti, horjumatta ahdistaessaan absolutismia, jahdatessaan jokaista tsaarin bashibozukia, joka panee proletariaatin tuntemaan poliisihallituksen raskaan käpälän — sellainen järjestö olisi samalla kertaa sekä meidän oloihimme sovellettu työväenpuolueen järjestö että absolutismia vastaan suuntautuva mahtava vallankumouksellinen puolue. Sen kysymyksen pohtiminen ennakolta, millä keinolla tämä järjestö antaa ratkaisevan iskun absolutismille, pitääkö se parhaana esimerkiksi kapinaa tai poliittista joukkolakkoa tai jotain muuta hyökkäystapaa, — sen kysymyksen pohtiminen ennakolta ja ratkaiseminen jo tällä hetkellä olisi tyhjänpäiväistä doktrinäärisyyttä. Se olisi samaa kuin jos kenraalit järjestäisivät sotaneuvoston ennen kuin ovat koonneet armeijan, mobilisoineet sen ja johtaneet sen sotaretkelle vihollista vastaan. Mutta kun proletariaatin armeija tulee taistelemaan järkkymättä lujan sosialidemokraattisen järjestön johdolla taloudellisen ja poliittisen vapautuksensa puolesta, niin silloin tämä armeija itse osoittaa kenraaleille toimintatavat ja -keinot. Silloin ja vasta silloin voidaan ratkaista kysymys lopullisen iskun antamisesta absolutismille, sillä kysymyksen ratkaisu riippuu juuri työväenliikkeen tilasta, sen laajuudesta, liikkeen kehittämistä taistelutavoista, liikettä johtavan vallankumouksellisen järjestön ominaisuuksista, toisten yhteiskunnallisten aineiden suhtautumisesta proletariaattiin ja absolutismiin, ulko- ja sisäpolitiikan edellytyksistä, sanalla sanoen tuhansista ehdoista, joiden ennakolta arvailu on sekä mahdotonta että hyödytöntä.

Siksi myöskin seuraava P. L. Lavrovin mietelmä on kerrassaan väärä:

„Jos taas heidän (socialidemokraattien) pitää muodossa tai toisessa ryhmittä ei vain työväen voimat taisteluun pääomaa vastaan, vaan myöskin liittää yhteen vallankumoukselliset yksilöt ja ryhmät taisteluun absolutismia

vastaan, niin silloin Venäjän sosialidemokraatit *tosiasiallisesti* (alleiviivaus kirjoittajan) hyväksyvät vastustajiensa, narodnaja-voljalaisten, ohjelman, nimittäkööt sitten itseään millä nimellä tahansa. Kyläyhteisöä, kapitalismin kohtaloa Venäjällä ja taloudellista materialismia koskevien mieliteiden eroavaisuudet ovat yksityiskohtia, joilla on perin vähäinen merkitys todelliselle asialle ja jotka edistävät tai häiritsevät peruskohtien valmisteluun tähtäävien osatehtävien, osamenetelmien ratkaisua, eivätkä mitään muuta” (s. 21, palsta 1).

Kummallista on edes asettaa kiistanalaiseksi tuota viimeistä väitettä, että muka eroavaisuudet käsityksissä Venäjän elämän ja Venäjän yhteiskunnan kehityksen peruskysymyksistä, historian ymmärtämisen peruskysymyksistä voivat koskea vain „yksityiskohtia”! Jo aikoja sitten on sanottu, että ilman vallankumouksellista teoriaa ei voi olla vallankumouksellista liikettäkään, ja *nykyisin* tuskin tarvinnut sellaista totuutta todistella oikeaksi. Luokkataisteluteoria, Venäjän historian materialistinen ymmärtäminen ja Venäjän nykyisen taloudellisen ja poliittisen aseman materialistinen arviointi, sen tunnustaminen, että vallankumouksellinen taistelu on yhdistettävä määrätyn luokan määrättyihin etuihin ja analysoitava sen suhteet muihin luokkiin — näiden mitä suurimpien vallankumouksen kysymysten nimittäminen „yksityiskohdiksi” on niin äärimmäisen väärin ja odottamatonta vallankumouksellisen *teorian* veteraanilta, että olemme melkein valmiit pitämään tätä kohtaa pelkkänä lapsuksena *. Mitä taas tulee siteeraamamme lauselman alkupuoleen, niin sen virheellisyys on vieläkin hämmästyttävämpi. Kun painetussa sanassa julistetaan, että Venäjän sosialidemokraatit vain ryhmittelevät työväen voimia taisteluun pääomaa vastaan (s.o. yksistään taloudelliseen taisteluun!) liittämättä vallankumouksellisia yksilöitä ja ryhmiä taisteluun absolutismia vastaan, niin se merkitsee sitä, että joko ei tunneta tai ei haluta tuntea yleisesti tunnettuja tosiasioita Venäjän sosialidemokraattien toiminnasta. Tai kenties P. L. Lavrov ei pidä Venäjällä käytännössä työskenteleviä sosialidemokraatteja „vallankumouksellisina yksilöinä” ja „vallankumouksellisina ryhminä”? Tai (mikä ehkä on uskottavampaa) hän

* — hairahduksena. *Toim.*

ymmärtää „taistelulla” absolutismia vastaan ainoastaan salaliittoja absolutismia vastaan? (Vrt. s. 21, palsta 2: „...kysymys on ...vallankumouksellisen *salaliiton* järjestämisestä”; alleviivaus meidän.) Kenties P. L. Lavrovin mielestä se, joka ei järjestele poliittisia salaliittoja, ei käykään poliittista taistelua? Toistamme vielä kerran: sellainen käsitys on täysin vanhanaikaisen narodnaja-voljalaisuuden vanhanaikaisten perinteiden mukainen, mutta se ei ole ensinkään poliittista taistelua koskevien nykyaikaisten käsitysten eikä nykyaikaisten tosiolojen mukainen.

Meidän on vielä sanottava muutama sana narodnoje-pravolaisista. P. L. Lavrov on mielestämme täysin oikeassa sanoessaan, että sosialidemokraatit „suosittelevat narodnoje-pravolaisia vilpittömämpinä ja ovat valmiit heitä kannattamaan sulautumatta kuitenkaan yhteen heidän kanssaan” (s. 19, p. 2); pitäisi vain lisätä: vilpittömämpinä *demokraatteina* ja *mikäli* narodnoje-pravolaiset esiintyvät johdonmukaisina demokraatteina. Valitettavasti on tämä ehto pikemminkin toivottavaa tulevaisuutta kuin todellista nykyisyyttä. Narodnoje-pravolaiset ovat ilmaisseet haluvansa vapauttaa demokraattiset tehtävät narodnikkilaisuudesta ja yleensä „venäläisen sosialismin” vanhentuneista muodoista, mutta he eivät olekaan läheskään vapautuneita vanhoista ennakkoluuloista eivätkä läheskään johdonmukaisia, kun nimittivät pelkästään poliittisia uudistuksia ajavan puolueensa „sosiaali(?!)-vallankumoukselliseksi” puolueeksi (kts. heidän „Manifestiaan” helmikuun 19 päivältä 1894) ja julistivat „manifestissaan”, että „kansan oikeuden käsitteeseen sisältyy kansan tuotannon järjestäminen” (meidän täytyy tehdä lainaus ulkomuistista) ottaen siten hissun kissun käytäntöön samoja narodnikkilaisuuden ennakkoluuloja. Siksi kenties P. L. Lavrov ei ollut aivan väärässä nimittäessään heitä „naamiaispolitikoitsijoiksi” (s. 20, p. 2). Mutta narodnoje-pravolaisuuteen on ehkä oikeampaa suhtautua kuten siirtymisoppiin, jonka ansioksi ei voida olla lukematta sitä, että se häpesi narodnikkilaisten oppien omaperäisyyttä ja ryhtyi avoimesti väittelyyn niitä narodnikkilaisuuden vastenmielisimpiä taantumuksellisia vastaan, jotka poliisi- ja luokka-absolutismin edessä julkeavat puhua taloudellisten, mutta ei poliittisten uudistusten suotavuudesta (kts. „Päivänpolttava kysymys”, „Nardnoje

pravo” puolueen julkaisu). Ellei narodnoje-pravolaisten puolueessa ole todellakaan ketään muita kuin entisiä sosialisteja, jotka piilottelevat sosialistista lippuaan taktillisista syistä, panevat kasvoilleen yksinomaan ei-sosialististen poliitikkojen naamion (kuten P. L. Lavrov olettaa, s. 20, p. 2), niin silloin ei tuolla puolueella tietysti ole mitään tulevaisuutta. Mutta jos tuossa puolueessa on muitakin kuin naamiaispoliitikkoja, jos siinä on todellisia ei-sosialistisia poliitikkoja, ei-sosialistisia demokraatteja, niin silloin tuo puolue voi tuottaa tuntuvaan hyötyä pyrkimällä lähentymään porvaristomme poliittisesti oppositiossa olevia aineksia, pyrkimällä herättämään poliittista tietoisuutta pikkuporvaristomme, pikkukauppiaiden, pikkukäsityöläisten y.m. luokassa, siinä luokassa, joka kaikkialla Länsi-Euroopassa on näytellyt oman osansa demokraattisessa liikkeessä, joka meillä Venäjällä on saavuttanut erittäin nopeata menestystä kulttuurisessa ja muussa suhteessa maareformin jälkeen ja joka ei voi olla tuntematta poliisihallituksen sortoa, hallituksen, joka kynnyksellisesti kannattaa suurtehtailijoita sekä finanssi- ja teollisuusmonopolistiporhoja. Sitä varten on vain välttämätöntä, että narodnoje-pravolaiset asettaisivat tehtäväkseen juuri lähentymisen väestön eri kerroksiin eivätkä rajoittuisi yhä vain siihen „intelligenssiin”, jonka voimattomuus sen ollessa eristettynä joukkojen realisista eduista myönnetään myös „Päivänpolttavassa kysymyksessä”. Sitä varten on välttämätöntä, että narodnoje-pravolaiset luopuisivat kaikista vaatimuksista, joiden tarkoituksena on sulattaa yhteen eriluontoisia yhteiskunnallisia aineksia ja syrjäyttää sosialismi poliittisten tehtävien vuoksi, että he luopuisivat valheellisesta kainoudesta, mikä estää heitä lähentymästä porvarillisia kansankerroksia, s.o. että he eivät ainoastaan puhuisi ei-sosialististen poliitikkojen ohjelmasta, vaan myöskin toimisivat tämän ohjelman mukaisesti herättäen ja kehittäen luokkatietoisuutta niissä yhteiskunnallisissa ryhmissä ja luokissa, joille sosialismi ei ole ensinkään tarpeen, mutta jotka ajan mittaan tuntevat yhä voimakkaammin absolutismin sorron ja poliittisen vapauden välttämättömyyden.

Venäjän sosialidemokratia on vielä kovin nuori. Se on vasta vapautumassa siitä alkutilasta, jolloin teoreettisilla kysymyksillä oli vallitseva asema. Se vasta alkaa kehittää

käytännöllistä toimintaansa. Sosialidemokraattisten teoriain ja ohjelmien kritiikin asemesta on toisten ryhmien vallankumousmiesten esiinnyttävä välttämättömyyden pakosta Venäjän sosialidemokraattien *käytännöllisen toiminnan* kritiikillä. Täytyykin sanoa, että tämä viimeksimainittu kritiikki eroaa mitä räikeimmin teoreettisesta kritiikistä, eroaa siinä määrin, että saattoi tulla sepitetyksi sellainen naurettava huhu, että muka pietarilainen „Taisteluliitto” ei olekaan sosialidemokraattinen järjestö. Jo pelkästään tuollaisen huhun mahdollisuus osoittaa niiden laajalti levinneiden syytösten paikkansapitämättömyyden, joiden mukaan sosialidemokraatit muka hylkivät poliittista taistelua. Jo itse tuollaisen huhun mahdollisuus todistaa sitä, että monet vallankumoukselliset, joita sosialidemokraattien *teoria* ei ole voinut saada vakuuttuneiksi, alkavat heidän *käytännöllisen* toimintansa kautta tulla vakuuttuneiksi.

Venäjän sosialidemokratian edessä on vielä valtava, tuskin alettu työvainio. Venäjän työväenluokan herääminen, sen vaistovarainen pyrkimys tietoon, yhteenliittymiseen, sosialismiin, taisteluun riistäjiään ja sortajiaan vastaan käy päivä päivältä yhä selvemmäksi ja laajemmaksi. Ne jättiläismäiset menestykset, joita Venäjän kapitalismilla on viime aikoina ollut, ovat takeena siitä, että työväenliike tulee kasvamaan lakkaamatta laajemmaksi ja syvemmäksi. Nykyisin me elämme nähtävästi sitä kapitalistisen jakson vaihetta, jolloin teollisuus „kukoistaa”, kauppa käy vilkkaasti, tehtaat työskentelevät täyttä päätä ja lukemattomia uusia tehtaita, uusia liikelaitoksia, osakeyhtiöitä, rautatie-laitoksia j.n.e., j.n.e. ilmestyy kuin sieniä sateella. Ei tarvitse olla profeetta voidakseen ennustaa (enemmän tai vähemmän jyrkän) romahduksen kiertämättömyyttä, joka on seuraava tätä teollisuuden „kukoistusta”. Sellainen romahdus tuhoaa joukottain pikkuisäntiä, heittää joukottain työläisiä työttömien riveihin ja näin asettaa kaikille työläisjoukoille kärjistyneessä muodossa ne sosialismin ja demokratismien kysymykset, jotka jo kauan sitten ovat nousseet jokaisen valveutuneen, jokaisen ajattelevan työläisen eteen. Venäjän sosialidemokraattien tulee pitää huoli siitä, että Venäjän proletariaatti kohtaa tämän romahduksen tähänastista tietoisempuna, tähänastista paremmin yhteenliittyneenä, Venäjän työväenluokan tehtävät ymmärtävänä, kykenevänä antamaan vastaiskun kapitalistien luokalle,

joka nykyisin niittää jättiläismäisiä voittoja ja aina pyrkii vierittämään tappiot työläisten niskoille,— kykenevänä asettumaan Venäjän demokratian johtoon päättävässä taistelussa poliisi-absolutismia vastaan, joka kahlehtii Venäjän työläiset ja koko Venäjän kansan käsistä ja jaloista.

Työhön siis, toverit! Älkäämme hukatko kallista aikaa! Venäjän sosialidemokraateilla on paljon tehtävää heräävän proletariaatin tarpeiden tyydyttämiseksi, työväenliikkeen organisoimiseksi, vallankumouksellisten ryhmien ja niiden keskinäisen yhteyden lujittamiseksi, propaganda- ja agitatiokirjallisuuden hankkimiseksi työläisille, kaikkiin Venäjän ääriin siroteltujen työläiskerhojen ja sosialidemokraattisten ryhmien liittämiseksi yhtenäiseksi *sosialidemokraattiseksi työväenpuolueeksi!*

PIETARIN TYÖLAISILLE JA SOSIALISTEILLE
„TAISTELULIIHTOLTA”

Pietarin vallankumoukselliset elävät raskasta aikaa. Hallitus on aivan kuin koonnut kaikki voimansa musertaakseen äskettäin syntyneen työväenliikkeen, joka on niin voimakkaasti näyttänyt itsensä. Vangitsemiset ovat käyneet tavattoman laajoiksi ja vankilat ovat täpötäynnä. Intelligentejä — miehiä ja naisia, — kaapataan, työläisiä kaapataan ja karkoitetaan joukoittain. Melkein jokainen päivä tuo tullessaan viestejä yhä uusista ja uusista poliisihallituksen uhreista, se käy raivoisasti vihollistensa kimppuun. Hallitus on asettanut tehtäväkseen estää Venäjän vallankumousliikkeen uuden virtauksen lujittumisen ja jaloilleen nousemisen. Prokuraattorit ja santarmit kerskuvat jo, että heidän on onnistunut murskata „Taisteluliitto”.

Tuo kerskailu on valhetta. „Taisteluliitto” on eheä kaikista vainoista huolimatta. Me toteamme täydellä tyydytyksellä, että joukkovangitsemiset tekevät palveluksensa, ollen mahtavana agitatioaseena työläisten keskuudessa ja intelligentti-sosialistien keskuudessa, että tuhoutuneiden vallankumouksellisten tilalle nousee uusia, valmiina astumaan vereksin voimin niiden riveihin, jotka taistelevat Venäjän proletariaatin ja koko Venäjän kansan puolesta. Taistelua ei voida käydä ilman uhreja, ja tsaarin bashibozukien harjoittamaan petomaiseen ajojahtiin me vastaamme tyynesti: vallankumoukselliset ovat tuhoutuneet — eläköön vallankumous!

Vainojen voimistuminen on tähän saakka kyennyt vain aiheuttamaan „Taisteluliiton” erinäisten toimintojen tilapäistä heikkenemistä, väliaikaista asiamiesten ja agitaattorien puutetta. Nyt tuntuu juuri sellainen puute ja se

pakoittaa meidät kääntymään julistuksella kaikkien niiden valvutuneiden työläisten ja kaikkien niiden intelligenttien puoleen, jotka haluavat antaa voimansa palvelemaan vallankumouksen asiaa. „Taisteluliitto” tarvitsee asiamiehiä. Ilmoittakoot kaikki kerhot ja kaikki yksityiset henkilöt, jotka haluavat työskennellä vallankumoustoiminnan jollakin, vaikkapa kaikkein suppeimmallakin alalla, siitä niille, joilla on yhteyksiä „Taisteluliittoon”. (Siinä tapauksessa, jos jokin ryhmä ei ole onnistunut löytämään sellaisia henkilöitä — mikä on kovin vähän uskottavaa, — niin se voi kääntyä ulkomaisen „Venäläisten sosialidemokraattien liiton” kautta). Työntekijöitä tarvitaan kaikenlaista toimintaa varten ja mitä tarkemmin vallankumoukselliset specialisoituvat vallankumouksellisen toiminnan erilaisiin tehtäviin, mitä ankarammin he harkitsevat konspiratiivisia menettelytapojaan ja toimintansa salaamiskeinoja, mitä uhrautuvaisemmin he sulkeutuvat pieneen, näkymättömään toimiosaan, sitä varmemmalla pohjalla on koko asia, sitä vaikeampi santarmien ja kyttien on saada ilmi vallankumouksellisia. Hallitus on jo etukäteen soluttanut asiamiesverkkoaan ei ainoastaan hallitusvastaisten ainesten nykyisiin, vaan myöskin mahdollisiin, todennäköisiin pesäkkeisiin. Hallitus paisuttaa herkeämättä yhä laajemmaksi ja syvemmäksi palvelijoittensa toimintaa, jotka vainoavat vallankumouksellisia, se keksii yhä uusia menetelmiä, asettaa uusia provokaattoreita, se koettaa painostaa vangittuja pelottelemalla, esittämällä vääriä todistuksia, väärennettyjä allekirjoituksia, soluttamalla tekaistuja lappusia y. m. s. keinoilla. Taistelu hallitusta vastaan on mahdotonta, ellei voimisteta ja kehitetä vallankumouksellista kuria, järjestyneisyyttä ja konspiratiota. Ja konspiratio vaatii ennen kaikkea sitä, että erilliset kerhot ja henkilöt erikoistuvat suorittamaan vissejä tehtäviä ja että yhdistävä osuus jätetään jäsenmäärältään aivan vähäiselle „Taisteluliiton” keskeiselle ydinjoukolle. Vallankumouksellisen toiminnan erilliset tehtävät ovat tavattoman moninaisia: tarvitaan legaalisia agitaattoreita, jotka osaavat puhua työläisten keskuudessa niin, *ettei* heitä *voitaisi* asettaa siitä oikeuteen, jotka osaavat sanoa vain *a:n* jättäen *b:n* ja *c:n* toisten sanottavaksi. Tarvitaan kirjallisuuden ja lentolehtisten levittäjiä. Tarvitaan työläiskerhujen ja -ryhmien järjestäjiä. Kaikilta tehtailta tarvitaan kirjeenvaihtajia, jotka lähettäi-

sivät tietoja kaikista tapahtumista. Tarvitaan henkilöitä, jotka pitäisivät silmällä kyttä ja provokaattoreita. Tarvitaan konspiratiivisten asuntojen järjestäjiä. Tarvitaan henkilöitä välittämään kirjallisuutta, välittämään tehtäviä, kaikenlaista yhteydenpitoa varten. Tarvitaan varojen kerääjiä. Tarvitaan asiamiehiä sellaisten intelligenttien ja virkailijain keskuudesta, jotka ovat tekemisissä työläisten kanssa, tehdasolojen kanssa, hallintohenkilökunnan kanssa (poliisilaitoksen, tehdastarkastuksen j.n.e.) kanssa. Tarvitaan henkilöitä pitämään yhteyksiä Venäjän eri kaupunkeihin ja muihin maihin. Tarvitaan henkilöitä järjestämään erilaisia keinoja kaikenlaisen kirjallisuuden mekaanista monistamista varten. Tarvitaan henkilöitä säilyttämään kirjallisuutta ja muita esineitä j.n.e., j.n.e. Mitä pienemmäksi jaoteltu, mitä vähäisempi on se asia, minkä jokin henkilö tai erillinen ryhmä ottaa suorittaakseen,— sitä enemmän on mahdollisuuksia, että sen onnistuu järjestää se harkiten ja turvata se mahdollisimman hyvin romahdukselta, harkita kaikki konspiration yksityiskohdat, käyttäen kaikenlaisia keinoja santarmien valppauden pettämiseksi ja heidän harhauttamiseksi, sitä varmempaa on asian menestyminen, sitä vaikeampaa on poliisien ja santarmien päästä vallankumouksellisen jäljille ja saada ilmi hänen yhteytensä järjestöön, sitä helpompi vallankumouksellisen puolueen on vaihtaa tuhoutuneet asiamiehet ja jäsenet toisiin vahingoittamatta lainkaan yleistä asiaa. Me tiedämme, että tällainen erikoistuminen on sangen vaikeata, vaikeata sen vuoksi, että se vaatii henkilöltä eniten malttia ja suurinta uhrautuvaisuutta, vaatii kaikkien voimien uhraamista näkymättömälle työlle, vaatii yksitoikkoista toimintaa vailla yhteyttä tovereihin, alistaen vallankumoustaistelijan koko elämän kuivan ja ankaran säännöstelyn alaiseksi. Mutta vain näillä ehdoilla on vallankumouksellisen käytännön suurmestarien onnistunut Venäjällä panna täytäntöön mitä valtavimmat hankkeensa kuluttaen vuosia asian kaikinpuoliseen valmisteluun, ja me olemme syvästi vakuuttuneita siitä, ettei sosialidemokraateilla ole suinkaan vähemmän uhrautuvaisuutta kuin edellisten sukupolvien vallankumouksellisilla. Me tiedämme myöskin, että tämän järjestelmän mukaan, jota me ehdotamme, tulee monille henkilöille, jotka palavat halusta päästä käyttämään voimiaan vallankumoukselliseen työhön, kovin vaikeaksi se valmistava

kausi, kunnes „Taisteluliitto” hankkii tarvittavat tiedot palvelustaan tarjoavasta henkilöstä tai ryhmästä ja kokeilee sen kykyjä antamalla erilaisia tehtäviä. Mutta ilman tällaista ennakkokoetelmusta ei vallankumouksellinen toiminta ole mahdollista nykyisellä Venäjällä.

Esittäessämme uusille tovereillemme tällaista toimintajärjestelmää me tuomme julki käsityksiä, joihin pitkällinen kokemus on meidät johtanut, syvästi vakuuttuneina siitä, että tämä järjestelmä takaa parhaiten vallankumouksellisen toiminnan menestymisen.
